

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCLXXII. ad annum DCCCCIX.

Parisiis, 1644

Vita Et Epistolae Formosi Papae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15967

VITA ET EPISTOLÆ
FORMOSI PAPÆ.

ANNO
CHRISTI
891.

An & quan-
do Formo-
su Stephano
successe-
rit ?

FORMOSVS religione, morum integritate, atque doctrina laudatissimus electione tumultuaria eleuante se contra eum Sergio diacono anno Domini DCCCXCI. creatus est pontifex vere optimus, vt constat ex Luitprando. Eundem Stephano V. immediate surrogatum fuisse, præter Luitprandum & Flodoardum libro quarto capite I. asserunt omnes antiqui Romanorum pontificum scriptores, omniaque veterum Græcorum antiqua monumenta. Nam in codice Columnensi Græco supra sæpius citato, vbi redarguitur Pseudosynodus Photiana, successorumque Nicolai & Hadriani Romanorum pontificum series textitur, hæc habentur: Post Hadrianum hunc Ioannes; Post Ioannem Marinus; Post Marinum Hadrianus; alter deinde Stephanus V. deinde Formosus, post hunc alii quatuor, videlicet Bonifacius, Stephanus, Romanus & Theodorus, & post hos Ioannes, qui hæc scripsit. Quod igitur Leo Ostiensis historiae Cassinatis libro primo capite quadragesimo octauo Formosum Hadriano subiungit, & Stephano V. anteponit, nisi fortasse intermediis omissis de Stephano VII. qui vulgo sextus nuncupatur, intelligi velit, erroneum est. Marianus vero & Sigebertus, eorumque imitatores recentiores historici, non nisi per somnum excogitasse videntur, quod Agapetum & Basilium duos imaginarios pontifices nunquam visos vel auditos Stephano eiusque posteris anteponunt. Hunc Anastasius in Nicolao magnæ sanctitatis episcopum nominat. Hincmarus Rhemensis archiepiscopus teste Flodoardo libro tertio historiae Rhemensis capite 20. eidem scripsit, collaudans eius quam audierat sanctitatis & scientiæ famam, quærensque eius habere familiaritatem: & vt ipse pro se dignaretur orare, vicem rependere spondens, & quædam ei munera mittens, vt sui memoriam in orationibus habeat. Episcopatum Portuensem multo tempore pie & sancte administravit, adeo vt iudicio sanctissimi Nicolai papæ I. dignus habitus fuerit, qui ad Bulgaros fide

Marianus
& Sigebertus
redarguantur.

Formosus
qualis ?

orthodoxa imbuendos apostolus mitteretur: cumque ibidem annis plurimis degisset, gentemque illam ad Christi fidem conuertisset, maiorem sibi inde gloriam comparauit. Hunc Ioannes papa VIII. qui magno suo dedecore res suorum prædecessorum bene dispositas visus est auersari: (nam Photium Constantinopolitanum & Zachariam Anagninæ episcopum, quos Nicolaus & Hadrianus prædecessores Ioannis sapius damnauerant, vixque ad pœnitentiam vel laicam communionem recipiendos esse iuste statuerant, ille non tantum restituit, verum etiam ipsum Zachariam Anagninum honorifico munere bibliothecarii apostolicæ sedis auctum, consiliarium suum fecit, eique legationes plures credidit,) episcopatu depositum, degradatum, & ad sortem laicorum redactum ab Vrbe relegauit, iurareque coegit, se nunquam episcopatum suum repetiturum; sed laica communionem contentum deinceps quieturum. Qua de causâ Ioannes in eum hac ratione animaduertit, non constat, nisi quod fortasse ob res male gestas, a Formoso correptus, & admonitus, ipsum velut rebellem ex albo episcoporum eradendum esse putauerit. Marinus Ioannis papæ successor, virum meritis supra recensitis insignem apostolatus honore condecoratum, hac ignominia obrutum, vt par erat, erexit, erectumque haud dubie a iuramento per vim & metum extorto absoluit & pristinae dignitati restituit. Obtemperans sententiæ & mandato pontificis Formosus episcopatum resumpsit. Cumque hoc potissimum tempore pessimorum tyrannorum inuasiōe Romana ecclesia grauissime affligeretur, ipse vero Formosus Portuensis episcopus toto terrarum orbe, vt supra ex Flodoardo & Luitprando ostendimus, sanctissimus simul & doctissimus haberetur & coleretur, bono totius ecclesiæ catholicæ, prout sapius factum fuerat, ex episcopatu Portuensi ad moderandas habenas totius orbis catholici translatus est ad episcopatum & pontificatum Romanæ ecclesiæ, cuius initio epistolam illam, quam Stylianus destinauerat ad Stephanum V. priusquam Romam afferretur defunctum, accepit, aliamque infra extantem reddidit. Valde sollicitus fuit, vt Carolum Simplicem filium Ludouici Balbi legitimum Galliarum regni heredem in regno stabiliret, vt videre est ex epistolis quas hac de re

Quid a
Ioāne VIII.
passus?

Marinus
Formosum
restituit.

Formosus
cur ponti-
fex factus
ex Portuen-
si episcopo?

Quos impe-
ratores co-
ronauerit?

apud Fulconem. Vvidonem qui ante 15. annos sibi nomen imperatoris vsurpauerat, vt ex quodam antiquo diplomate docet Baronius, anno pontificatus sui 2. filium vero eiusdem Vvidonis Lambertum sequente anno, occidentis imperatores legitime creauit, vnxit & coronauit. Quare non aliter quam per surreptionem, vt acta Concilii Romani sub Ioanne IX. testantur, accidisse potuit, quod idem pontifex Formosus anno pontificatus sui sexto & vltimo Arnulphum vocauerit, eique coronam imperii occidentalis imposuerit. Corrigendus est igitur communis error chronographorum, qui contra præscriptum sacrorum Canonum, & auctoritatem sedis apostolicæ, post Carolum Caluum, Vvidone & Lamberto omiffis, in serie occidentalium imperatorum enumerant Arnulphum, qui legitime nunquam electus & coronatus, imperatoris titulo nunquam condecorandus erat. Per electiones & coronationes supra enarratas ciuium Romanorum inuidiam & odium maximum incurrit; eorumque viuens simul & mortuus grauissimas iniurias, contumelias ac sacrilegia sustinuit.

Arnulphus
chronolo-
gia impera-
torum Ro-
manorum
eximendus
est.

Formosus
quid in vi-
ta passus?

De iis quæ a Romanis ciuibus passus est viuens, Luitprandus lib. I. cap. 8. his verbis enarrat: Hoc in tempore Formosus papa religiosus a Romanis vehementer afflictabatur, cuius & hortatu rex Arnulphus Romam aduenerat. In cuius ingressu vlciscendo papæ iniuriam multos Romanorum principes obuiam sibi properantes decollari præcepit. Quas iniurias, quæve probra successores illius Stephanus VI. & Sergius III. vel per facti ignorantiam, vel per summum sacrilegium eidem pontifici intulerint, quomodo exhumatus & tribus digitis mutilatus sit, iteratis & repetitis ordinibus eorum, quos Formosus ordinauerat, dicam infra in vita Stephani VI.

Formosus
post mor-
tem iudica-
tus & exhu-
matus.

Quando
obierit?

Anno Domini 896. pontificem a scriptoribus huius temporis valde commendatum obiisse, postquam 6. annis sedem pontificiam tenuisset, testantur Regino, Luitprandus, & Adamus Bremensis. Errant ergo recentiores, qui anno 895. anno pontificatus sui quinto, eundem ex hac vita decessisse scribunt. *Hæc Baronius tom. X. annalium.*

EPISTOLA I.
FORMOSI PAPÆ
AD STYLIANVM NEOCÆSAREÆ EVPHRATESIÆ
PROVINCIAE EPISCOPVM.

Respondet literis ad Stephanum papam V. missis.

LITERAS sanctitatis tuæ ad apostolicam missas, &c. *Ita decurtatæ in codice habentur, & post multa breuitatis causa omissa hæc sequuntur:* Petis misericordiam, & non scribis quomodo sit exhibenda, neque cui, sæculari videlicet vel sacerdoti. Si enim sæcularem dixeris, venia dignus is erit, tamquam a sæculari dignitatem adeptus: si vero sacerdotem dicas, non adhibes mentem: quod dignitatem præbere non potuit qui dignitatem non habebat. Nihil potuit dare Photius præter damnationem quam habuit, per impositionem obliquæ manus; & damnationem præbuit. Quomodo dignitatem potuit accipere qui particeps factus est condemnato? Quoniam pro ordinato misericordiam obtinere petis, animaduerte quod ordinatorem potius foues, iuxta Domini sacrum eloquium: *Vel facite arborem bonam & fructus eius bonos: vel facite arborem malam, & fructus eius malos. Numquid potest ficus vnam producere, vel vitis ficus?* Matth. 12. Oportebat igitur istam ecclesiam, in qua talia deprehenduntur facta, grauissimas dare pœnas, vt huiusmodi pœnis vestra ecclesia purgaretur. Continet autem nos benignitas & fratrum dilectio, quæ nobis persuadet vt alia quidem toleremus, alia vero omnino e medio tollamus. Quapropter misimus e latere nostro religiosissimos episcopos Landenulphum Capuanum, & Romanum, quibuscum sanctitatem etiam tuam hortamur conuenire, nec non Theophylactum metropolitanum Ancyrae, & Petrum fidelem nostrum: vt ita ante omnia in Photium præuaricatorem & legum euersorem sententia a prædecessoribus œcumenicis pontificibus ante omnia synodice prolata, necnon a nostra humilitate confirmata, perpetuo tempore immutabilis permaneat. Cum iis vero qui a Photio fuerunt ordinati misericorditer nos gerentes, decernimus vt oblati libellis se deliquisse fateantur, & pœnitentia

veniam deprecentur, pollicentes se nunquam tale quid commissuros. Deinde his peractis, quæ sequuntur omnia, quæ nostris literis mandata conspiciuntur, vna cum prædictis viris sanctitas tua peragat, nec aliquid addendo, nec diminuendo aut commutando. Ita enim & a nobis, & a reuerentia tua in communionem fidelium receptis vt laicis, scandalum delebitur. His vero peractis, si quis ipsorum communicare renuerit, nouerit seipsum a communionem nostra alienum fore. In Domino valete.

EPISTOLA II.

FORMOSI PAPÆ
AD EPISCOPOS ANGLIÆ.

De ecclesia Anglicana bene ordinanda.

Fratribus & filiis in Christo omnibus episcopis Angliæ Formosus.

* **A**VDITO, nefandos ritus Paganorum partibus in vestris repullulasse, & vos tenuisse silentium, vt canes non valentes latrare: gladio separationis a corpore Dei ecclesia vos ferire deliberauimus. Sed quia, vt nobis dilectus frater noster Pleimundus intimauit, tandem euigilastis, & femina verbi Dei olim venerabiliter iacta in terra Anglorum cœpistis renouare: mucronem * deuorationis retrahentes, Dei omnipotentis & beati Petri apostolorum principis benedictionem vobis mittimus, orantes, vt in bene cœptis perseuerantiam habeatis. Vos enim estis, fratres, de quibus loquens Dominus, inter alia inquit: *Vos estis sal terræ, & si sal euanuerit, in quo salietur?* & iterum: *Vos estis lux mundi:* significare volens per verbi sapientiam condiri mentes hominum a vobis debere; & in moribus & in vita vestra bonæ actionis studium quasi lumen apparere fidei, per quod gradientes ad vitam, quomodo caute ambulent, videant, vt ad promissionem æternæ beatitudinis sine offensa currentes, valeant peruenire. Nunc accingimini ergo, & vigilate contra leonem, *qui circuit quærens quem deuoret*, & non patiamini vltius in regione vestra, penuria pastorum Christianam * fidem violari, gregem Dei vagari, dispergi, dissipari: sed cum vnus obierit, alter qui idoneus fuerit canonicè protinus subrogetur. Nam secundum legem plures facti sunt sacerdotes, eo quod morte pro-

* Auditis nefandorum ritibus Paganorum,

* deuorationis

* religionem

Math. 5.

1. Petr. 5.

Hebr. 7.

* & in
 spiritu
 Christi
 ecclesiam
 futuram
 fore per-
 manen-
 sam ad fi-
 nem vs-
 que se-
 culi pro-
 spiciens

prohiberentur permanere. Quod Dauid considerans, * ait:
Pro patribus tuis nascentur tibi filii, constitues eos principes super ^{1^o sal. 44.}
omnem terram. Nulla itaque mora sit subrogandi alium,
 cum quilibet sacerdotum ex hac vita migrauerit; sed mox
 ut illi, qui primæ sedis principatum gerens, inter vos ce-
 teris episcopis præesse dignoscitur, fratris obitus fuerit de-
 nuntiatus, facta electione canonica, alter consecratus suc-
 cedat. Qui autem inter vos principatum tenere debeat,
 quæve sedes episcopalis ceteris præpolleat, habeatque
 primatum, ab olitanis temporibus notissimum est. Nam,
 ut ex scriptis beati Gregorii, eiusque successorum tene-
 mus, in Doroberniæ ciuitate metropolim sedemque pri-
 mam episcopalem constat esse regni Anglorum, cui ve-
 nerabilis frater noster Pleimundus nunc præesse dignosci-
 tur; cuius honorem dignitatis nos nullo pacto imminui
 permittimus, sed ei vices apostolicas per omnia gerere
 mandamus.

Et sicut beatus Gregorius papa primo vestræ gentis
 episcopo Augustino omnes Anglorum episcopos esse sub-
 iectos constituit, sic nos prænominato fratri Doroberniæ
 siue Canterberniæ archiepiscopo, eiusque successoribus legi-
 timis, eandem dignitatem confirmamus, mandantes, &
 auctoritate Dei, & beati Petri apostolorum principis præ-
 cipientes, ut eius canonicis dispositionibus omnes obe-
 diant; & nullus eorum quæ ei, suisque successoribus apo-
 stolica auctoritate concessa sunt, violator existat. Si au-
 tem quiuis hominum contra hæc aliquando niti, ac im-
 minuere ista tentauerit: sciat se procul dubio mulctandum
 fore graui anathemate, & a corpore sanctæ ecclesiæ, quam
 inquietare molitur, perpetuo, nisi resipuerit, separandum.